

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

DSR-I-0700-1-53-MD-08

WYDZIAŁ PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
wpłynęło dn. 12.01.09.
nr. 162 podpis. Borusewicz

Warszawa, dnia 9 stycznia 2009 r.

[Signature]
Marszałek Senatu RP
wpłynęło dn. 12.01.09.
nr. 211 podpis. [Signature]

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP**

Odpowiadając na pismo Pana Marszałka z dnia 23 grudnia 2008r, znak: BPS-DSK-043-1231-08, dotyczące oświadczenia senatora Romana Ludwiczaka złożonego podczas 24 posiedzenia Senatu RP w sprawie niskiego świadczenia pielęgnacyjnego dla matek wychowujących niepełnosprawne dzieci, uprzejmie wyjaśniam:

Kwestie dotyczące sytuacji rodziców wychowujących niepełnosprawne dzieci, poruszane w oświadczeniu Pana Senatora, są znane Ministerstwu Pracy i Polityki Społecznej. W dniach 21 października i 18 grudnia br. w siedzibie resortu odbyły się spotkania przedstawicieli kierownictwa Ministerstwa z delegacją Stowarzyszenia Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych, na których omówiono istniejące problemy i bariery, w tym te dotyczące trudnej sytuacji materialnej, na jakie napotykają rodzice wychowujący niepełnosprawne dzieci. Rodzice przedstawili również swoje postulaty, których wprowadzenie w życie znacząco poprawiłoby ich funkcjonowanie. Należy dodać, że są one zbieżne z kwestiami wskazanymi w oświadczeniu Pana Senatora. W chwili obecnej te ze zgłoszonych postulatów, które pozostają w kompetencji Ministra Pracy i Polityki Społecznej, są przedmiotem analiz resortu, w celu przygotowania projektu odpowiednich rozwiązań prawnych, w tym dotyczących warunków przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego i opłacania przez budżet państwa składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne za beneficjentów tego świadczenia.

Niezależnie od tego trwają prace związane z przyszłoroczną weryfikacją kwot kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz kwot poszczególnych

świadczeń, w tym skierowanych do rodziców wychowujących niepełnosprawne dzieci. Zgodnie bowiem z art. 18 ustawy o świadczeniach rodzinnych, kwoty kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz kwoty poszczególnych świadczeń, podlegają weryfikacji co 3 lata. Nowe kwoty kryteriów i kwoty świadczeń rodzinnych ustalane są z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin, przeprowadzanych przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. W badaniach tych uwzględnia się między innymi zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych. W wyniku ostatniej weryfikacji, która miała miejsce 1 września 2006 r. nie zostały podwyższone wysokości kryteriów dochodowych warunkujących prawo do świadczeń rodzinnych ani nie podwyższono wysokości świadczenia pielęgnacyjnego.

Najbliższa weryfikacja kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz kwot poszczególnych świadczeń rodzinnych przewidziana jest w II półroczu 2009 r. Szacuje się, że w jej wyniku podwyższone będą zarówno kryteria dochodowe jak i wysokości świadczeń, w tym wysokość świadczenia pielęgnacyjnego.

Należy jednak wskazać, że wysokość kwot poszczególnych świadczeń rodzinnych oraz wysokość kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń, jest konsekwencją ograniczonych możliwości budżetowych państwa - w budżecie nie ma wystarczających środków, aby każdej rodzinie wychowującej niepełnosprawne dziecko zapewnić wsparcie pozwalające na pełne pokrycie wydatków na leczenie i utrzymanie dziecka. Kwota świadczenia pielęgnacyjnego ma częściowo zrekompensować rodzicowi utratę dochodów z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, a nie wynagrodzenie w pełni zastąpić. Kwota świadczenia pielęgnacyjnego, tak jak kwota wynagrodzenia za pracę, nie zależy od liczby dzieci będących na utrzymaniu świadczeniobiorcy.

Świadczenie pielęgnacyjne ma na celu zagwarantowanie dziecku opieki osoby najbliższej, a równocześnie zrekompensowanie w sposób częściowy opiekunowi dziecka brak możliwości wykonywania pracy. Jak wynika to z orzeczenia o niepełnosprawności dziecka, na które ustalono prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, występuje w takim przypadku konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia i rehabilitacji. Tak określone w orzeczeniu o niepełnosprawności warunki dość jednoznacznie ograniczają możliwość podjęcia zatrudnienia przez opiekuna dziecka. Podjęcie pracy wiązałoby się bowiem z zaprzestaniem opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym, które wymaga jej w sposób ciągły i zarazem szczególny.

Wyrażając zrozumienie dla sytuacji rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, w szczególności rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne, należy jednak wskazać, że świadczenie pielęgnacyjne przysługuje rodzicowi, gdyż nie podejmuje lub rezygnuje on z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym. W tak szczególnym przypadku połączenie roli opiekuna i pracownika wydaje się być działaniem nieuzasadnionym, gdyż utrudnia to prawidłowe wypełnianie obowiązków związanych zarówno z opieką nad dzieckiem jak i efektywnym wykonywaniem zatrudnienia. Siłą rzeczy jedna z tych ról musi ucierpieć kosztem drugiej w przypadku ich połączenia.

Wyjaśniam także, iż weryfikacja wysokości świadczeń rodzinnych zaplanowana na II półroczu 2009 roku, w tym wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, spowoduje automatycznie wzrost podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne odprowadzanych za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne.

Należy zwrócić uwagę, że poza świadczeniem pielęgnacyjnym i opłacaniem składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i ubezpieczenie zdrowotne za jego beneficjentów, istnieją obecnie w systemie świadczeń rodzinnych również inne świadczenia pieniężne, kierowane do rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne, takie jak:

- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – dodatek przysługuje na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym i znacznym stopniu niepełnosprawności, w kwocie 60 zł na dziecko do ukończenia 5. roku życia lub 80 zł na dziecko pomiędzy 5. a 24. rokiem życia;
- zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł miesięcznie – przysługuje niezależnie od dochodów i wieku dla każdej osoby legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności, znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku uprawniającym do zasiłku rodzinnego.

Ponadto rodziny wychowujące dzieci niepełnosprawne, tak jak rodziny wychowujące zdrowe dzieci, mogą się ubiegać o zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu: opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (w przypadku dzieci niepełnosprawnych okres jego pobierania jest wydłużony do 72 miesięcy kalendarzowych), samotnego wychowywania dziecka (w przypadku dzieci niepełnosprawnych jego kwota jest podwyższona do 250 zł miesięcznie na dziecko), wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez

dziecko nauki poza miejscem zamieszkania (niepełnosprawność dziecka powoduje powstanie uprawnień do niego nie tylko w przypadku nauki dziecka w szkole średniej, ale również, jeśli uczy się ono w szkole podstawowej lub gimnazjum).

Ponadto, w przypadku osób, które już korzystają ze świadczeń rodzinnych, przepisy umożliwiają kontynuację uprawnień do nich, mimo przekroczenia kryterium dochodowego o relatywnie niewysokie kwoty. Zgodnie bowiem z art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, przysługują one także w sytuacji, gdy przeciętny miesięczny dochód netto rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza ustawowe kryterium o kwotę nie wyższą niż kwota najniższego zasiłku rodzinnego.

M I N I S T E R
Mława Fejda